

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО  
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11  
ПРИ РОБОТІ З ЕЛЕКТРОІНСТРУМЕНТОМ**

КАІ ІОП 1.21 (01) - 01- 2025

**КИЇВ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ДЕРЖАВНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО  
«ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «КИЇВСЬКИЙ АВІАЦІЙНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖЕНО:

наказ в.о. президента КАІ

Ксенії СЕМЕНОВОЇ

від «31» березня 2025 р. № 208/од

**ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11**  
**ПРИ РОБОТІ З ЕЛЕКТРОІНСТРУМЕНТОМ**

КАІ ІОП 1.21 (01) - 01 - 2025

**КИЇВ**

|  |                                                                     |                   |                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------|
|  | ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11<br>при роботі з електроінструментом | Шифр<br>документа | КАІ ЮП<br>1.21 (01) – 01 – 2025 |
|  |                                                                     |                   | стор. 2 з 10                    |

## **1. Загальні положення**

1.1. Інструкція з охорони праці при роботі з електроінструментом встановлює вимоги безпеки, яких необхідно дотримуватися при роботах з цим інструментом в підрозділах підприємства.

1.1.1. Працівник зобов'язаний:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території підприємства;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з машинами, механізмами, устаткуванням та іншими засобами виробництва, користування засобами колективного та індивідуального захисту;
- проходити у встановленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди.

Працівник несе безпосередню відповідальність за порушення зазначених вимог.

1.2. Інструкція з охорони праці при роботі з електроінструментом обов'язкова для усіх працівників, які використовують електроінструмент.

1.3. За порушення вимог інструкції провинні нести відповідальність згідно з чинним законодавством.

1.4. Дозволяється використовувати тільки інструмент, що відповідає вимогам нормативних документів на інструмент.

1.5. Необхідно виконувати роботу, доручену безпосереднім керівником та проводити її справним інструментом, використовувати його за призначенням, зазначеним в паспорті інструмента.

1.6. Свердлити отвори та пробивати борозни у конструкціях будівель у яких розташовані заховані електропроводка, трубопроводи тощо, слід тільки після зняття напруги з відповідних електромереж (перекриття відповідних трубопроводів).

Виконувати ці роботи необхідно по наряду - допуску, у якому зазначені схеми розміщення захованих електропроводки, трубопроводів тощо, а також необхідні додаткові заходи безпеки.

## **2. Обов'язкові вимоги до персоналу, що працює з електроінструментом**

2.1. До роботи допускаються особи, які мають кваліфікаційну групу з електробезпеки, практичні навички роботи з електроінструментом, які пройшли інструктаж з безпечної роботи з електроінструментом.

2.2. Особи, які працюють з електроінструментом, повинні знати:

- заходи надання першої допомоги потерпілим;
- вимоги цієї інструкції.

## **3. Класифікація електроінструмента та вимоги до нього**

3.1. До електроінструмента належить інструмент, що одержує живлення від джерел електричного струму: електродріль, електрорубанок, шліфувальна

|              |                                                                     |                   |                                 |
|--------------|---------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------|
|              | ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11<br>при роботі з електроінструментом | Шифр<br>документа | КАІ ЮП<br>1.21 (01) – 01 – 2025 |
| стор. 3 з 10 |                                                                     |                   |                                 |

машина, електропаяльник і т. п.

3.2. Електроінструмент, стосовно техніки безпеки, розділяється на III класи.

3.2.1. I клас - захист від ураження електрострумом забезпечується як основною ізоляцією, так і додатковими заходами безпеки, коли доступні струмопровідні частини з'єднанні з захисним проводом мережі таким чином, що не зможуть опинитися під напругою у випадку пошкодження основної ізоляції.

3.2.2. II клас - захист забезпечується як основною ізоляцією, так і додатковою підвищеною ізоляцією, та інструмент, що не має захисного контакту заземлення.

3.2.3. III клас - захист від ураження електричним струмом забезпечується живленням інструмента безпечною понаднизькою напругою.

3.3. Електроінструмент повинен зберігатися у сухому приміщенні, що опалюється в шафах чи на стелажах.

3.4. Для роботи дозволяється використовувати електроінструмент, який пройшов перевірку відсутності замикання на корпус, обриву проводу заземлення чи проводу живлення, а також перевірку опору ізоляції.

#### **4. Правила використання електроінструменту**

4.1. Використання електроінструменту визначається категорією приміщення, в якому інструмент застосовується, стосовно ступеню небезпеки ураження електричним струмом:

- в приміщеннях без підвищеної небезпеки використовується електроінструмент I класу з заземленням корпусів, з індивідуальними засобами захисту; II класу без індивідуальних засобів захисту, III класу без додаткових засобів;
- в приміщеннях з підвищеною небезпекою електроінструменти I класу не використовуються, II класу з заземленням корпусів, III класу без додаткових засобів;
- в приміщеннях особливо небезпечних та поза приміщенням використовується електроінструмент III класу без додаткових заходів.

4.3. При виконанні будівельно-монтажних робіт дозволяється використовувати тільки інструмент класів II і III і тільки з індивідуальними засобами захисту.

4.4. Робота поза приміщеннями дозволяється тільки з електроінструментом, захищеним від впливу вологи (в складі маркування інструменту є “крапля в трикутнику” або “дві краплі”. З інструментом, що не має такого маркування, робота поза приміщенням дозволяється тільки в суху погоду.

#### **5. Вимоги безпеки перед початком роботи**

5.1. До початку робіт необхідно:

- одягнути робочий одяг;
- підготувати засоби індивідуального захисту відповідно з вимогами роботи і завданням.

5.2. Залежно від характеру роботи необхідно:

|  |                                                                     |                   |                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------|
|  | ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11<br>при роботі з електроінструментом | Шифр<br>документа | КАІ ЮП<br>1.21 (01) – 01 – 2025 |
|  |                                                                     | стор. 4 з 10      |                                 |

- отримати наряд–допуск на виконання робіт, зазначених у пункті 1.6;
- перевірити відповідальність типу та класу електроінструменту (згідно маркуванню) характеру робіт ;
- застібнути обшлаг рукавів та забрати кінці одягу, які звисають, при роботі з інструментом, який має частини, що обертаються.

5.3. Переконалися в достатньому освітленні робочого місця та за необхідністю застосувати переносний електросвітильник, який необхідно оснастити запобіжною сіткою з рефлектором та гачком для підвішування, перевірити справність його проводу. В приміщеннях з підвищеною небезпекою допускається використання переносних електричних світильників напругою не більше 42 В, а в приміщеннях особливо небезпечних та поза приміщеннями - не більше 12 В.

5.4. Перевірити стан електроінструментів, не допускати пошкоджень корпусів, проводів, вилок, ізоляції тощо.

5.5. Провід живлення електроінструменту необхідно захистити від механічних діянь, вологи, гарячих поверхів, металевих поверхів.

5.6. При роботі з електричною дриллю вироби, що підлягають свердленню, необхідно закріплювати.

## **6. Вимоги під час роботи**

6.1. Інструмент необхідно вимкнути з мережі живлення:

- при раптовій зупинці внаслідок зникнення напруги живлення, заклинювання деталей, що рухаються тощо;
- при перерві у роботі;
- при перенесенні інструмента з одного робочого місця на друге;
- на час відсутності працівника на робочому місці;
- після закінчення роботи або робочої зміни;
- при сильному нагріванні корпусу інструмента;
- при виявленні слабкої дії електричного струму;
- при виході з ладу вимикача;
- при встановленні, заміні або регулюванні робочого інструмента.

6.2. При виявленні пошкоджень електроінструменту його треба замінити, несправний - здати на перевірку (ремонт).

6.3. При роботі треба обов'язково використовувати засоби індивідуального захисту (захисні окуляри, навушники проти шуму, наколінники, налокітники, огороження, запобіжний пояс тощо) залежно від характеру роботи.

6.4. При роботі з електричною дриллю металеву стружку видаляти спеціальними гачками та щітками після зупинення дрилі.

6.5. При роботі з електроінструментом важкістю більше 10 кг (шліфувальною машиною, електричним молотом тощо) їх треба підвішувати на пружинному балансірі чи спеціальному підвісі.

## **7. Вимоги безпеки після закінчення роботи**

7.1. Вимкнути електроінструмент вимикачем, від'єднати провід живлення

|  |                                                                     |                   |                                                 |
|--|---------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------|
|  | ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11<br>при роботі з електроінструментом | Шифр<br>документа | КАІ ЮП<br>1.21 (01) – 01 – 2025<br>стор. 5 з 10 |
|--|---------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------------------------------|

електроінструмента від мережі живлення, вийняти робочий інструмент з патрону електроінструменту.

7.2. При необхідності провести профілактику електроінструмента згідно з інструкцією з експлуатації інструмента.

7.3. Привести до порядку робоче місце.

7.4. Здати електроінструмент чи прибрати у відведене для постійного зберігання місце.

## 8. Дії в аварійних ситуаціях

8.1. При роботі з електроінструментом можливі такі аварійні ситуації:

- коротке замикання в мережах живлення електроінструмента з можливим подальшим загоранням електропроводки;
- пошкодження захованих трубопроводів, електропроводки;
- ураження електрострумом, рідинними парами, газами;
- інші аварійні ситуації, не пов'язані з роботою електроінструментом.

8.2. Працівник, що першим виявив загрозу виникнення аварійної ситуації повинен негайно повідомити керівника робіт.

Керівник робіт в свою чергу повинен припинити роботу, оцінити ситуацію, прийняти міри з усунення пошкоджень.

8.3. При виникненні короткого замикання в електромережі, в електроінструменті чи в електричній установці слід негайно їх відключити.

**Самостійно усувати коротке замикання забороняється.**

8.4. При запалюванні електропроводки (електроустановці) негайно припинити роботу, відключити електромережу (електроустановку) і приступити до гасіння пожежі вуглекислотним вогнегасником. Про пожежу повідомити пожежну охорону.

8.5. При ураженні працівника електричним струмом:

- відключити електромережу;
- відділити потерпілого від струмопровідних частин із застосуванням діелектричних захисних засобів або інших ізолюючих речей і предметів (сухого одягу, сухої жердини тощо);
- перерізати або перерубати провід будь - яким інструментом з ізолюючою рукояткою.

8.6. При ураженні працівника небезпечними рідинами, парами, газами винести потерпілого в безпечне місце.

8.7. У всіх випадках до потерпілого викликати лікаря, а до його прибуття надати першу допомогу.

|  |                                                                     |                       |                                  |
|--|---------------------------------------------------------------------|-----------------------|----------------------------------|
|  | ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 11<br>при роботі з електроінструментом | Шифр<br>докумен<br>та | КАІ ІОП<br>1.21 (01) – 01 – 2025 |
|  |                                                                     | стор. 6 з 10          |                                  |

(Ф 03.02-31)

# УЗГОДЖЕННЯ:

|           | Підпис | Власне ім'я,<br>ПРИЗВИЩЕ | Посада                                     | Дата |
|-----------|--------|--------------------------|--------------------------------------------|------|
| Розробник |        | Валентина<br>КУЧЕРЯВА    | Провідний інженер з<br>охорони праці       |      |
| Узгоджено |        | Володимир БІЛИЙ          | Заступник начальника<br>юридичного відділу |      |

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

